

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана
Франка Філологічний факультет
Катедра слов'янської філології імені професора Іларіона
Свенціцького

Затверджено

На засіданні катедри слов'янської
філології імені професора Іларіона
Свенціцького
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 1 вересня 2023 р.)

Завідувач катедри
(доц. Сорока О. Б.)

Силабус з навчальної дисципліни
«Літературно-критичні практики слов'янського
дискурсу»,

що викладається в межах ОПП «Чеська мова та література»

другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська;

ОПП «Сербська мова та література» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська;

ОПП «Словацька мова та література» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька

ОПП «Польська мова та література» другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська

Львів 2023 р.

Силабус курсу

«Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу» 2023-2024 навчальний рік

Назва курсу	Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
Викладачі курсу	Доц. Кравець О.Я.
Контактна інформація викладачів	olha.kravets@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	За графіком консультацій
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Програма курсу «Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу» розрахована на перший (загальна кількість – 120 годин) семестр I курсу навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Завдання курсу – висвітлити головні проблеми зазначеної дисципліни, дати загальні відомості про розвиток та вивчення літературної критики в Польщі, Сербії, Словаччині, Україні та Чехії.
Коротка анотація курсу	Курс «Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу» 1. Художня критика як окрема галузь літературознавства. Літературно-критичний дискурс. 2. Національні літературно-критичні школи. Літературно-критичні традиції. Сучасна літературна критика в Польщі, Сербії, Словаччині, Україні та Чехії. Літературна критика слов'янських країн розглядається як одна із галузей літературознавства. Вивчається її предмет та завдання, літературно-критичний дискурс, літературно-критичні жанри. Слухачі курсу знайомляться з учасниками літературно-критичного дискурсу в різних слов'янських країнах. Здобувачі освіти аналізують літературно-критичні жанри, практикують літературно-критичний аналіз як спосіб вивчення художнього тексту. Студенти-магістри опановують літературно-критичні техніки відомих літературних критиків, вивчають феномени тривіальної літератури та феміністичної критики.
Мета та цілі курсу	Мета Курс «Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу» має на меті ознайомити студентів з вже добре відомими постатями слов'янського літературного процесу та менш знайомими іменами, беручи до уваги їхні літературно-критичні праці. Слухачі курсу засвоюють теоретичний матеріал курсу із подальшим вмінням застосувати його в практичній діяльності. Студенти розвивають свої літературно-критичні вміння, обираючи творчі письмові роботи або/і презентації. Завдання Проаналізувати праці слов'янських літературних критиків, що були активними учасниками літературних дискусій про стан національної літератури, які творили літературну критику різних періодів. Курс передбачає також опрацювання понятійного апарату літературознавчих термінів , вкрай необхідний для формування у студентів літературознавчої компетенції.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <p>Агеєва В. (упорядник). Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття – Смолоскип, 2016.</p> <p>Агеєва В. Літературний процес 60-80-х рр. – К., 1989.</p> <p>Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. – Прага, 1925. К., 1998.</p> <p>Бойченко О. Мої серед чужих. – Чернівці, 2012.</p> <p>Бойченко О. Шатокуа плюс. – Львів, 2004. Щось на кшталт шатокуа. – Івано-Франківськ, 2003.</p> <p>Гнатюк М. Літературна критика, її предмет і завдання // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Філологічна. – 2008. – Вип. 10. – С. 271-281.</p> <p>Гординський Я. Літературна критика підсоветської України. Л.; К., 1939.</p> <p>Грабович Г. Тексти і маски. – К., 2005.</p> <p>Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ століття): Посіб. для студ. гуманіт. ф-тів вищ. навч. закл. – Тернопіль, Підручники і посібники, 1999.</p> <p>Зборовська Ніла. Феміністичні роздуми: На карнавалі мертвих поцілунків. – Л.: Літопис, 1999.</p> <p>Ільницький М. Критики і критерії. – Л., 1998.</p> <p>Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. У трьох книгах. Книга перша: Навч. посібник / Упоряд. П. М. Федченко, М. М. Павлюк, Т. В. Бовсунівська; за ред. П. М. Федченка. – К.: Либідь, 1996.</p> <p>Капраль І. Якість художнього твору: між літературно-критичним аналізом і редакторською оцінкою // Поліграфія і видавнича справа, ЛАК. – 2016/2. – С. 217-225.</p> <p>Кравець О. Володимир, Олександр та Осип Барвінські в контексті літературного процесу України кінця ХІХ – початку ХХ століття. Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. – Львів, 1998. – 20 с.</p> <p>Лебединцева Н. Українська літературна критика: зміна горизонтів // Наукові праці. Науково-методичний журнал. – Т. 70. Вип. 57. Філологія. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2007. – С. 20-23.</p> <p>Меньок В. Взаємини інтенцій автора та інтенціональності тексту (до постановки проблеми) // Питання літературознавства, 2002. Вип. 9. – С. 34-46.</p> <p>Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. – К., 2010.</p> <p>Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997.</p> <p>Павлишин М. Канон та іконостас. – Київ, Час, 1997.</p> <p>Трофименко Т. #окололітературне: усе, що ви хотіли знати про сучасну українську літературу – Х., Віват, 2019. – 288 с.</p> <p>Філоненко С. Місія здійснена: популярна література у статті критики: літературно-критичні статті. – Мелітополь, 2017.</p> <p>Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс/гендер/жанр. – Донецьк, 2011.</p> <p>Франко І. Література, її завдання і найважливіші ціхи // Зібр. Творів: У 50 т. – Т. 3.</p> <p>Франко І. Із секретів поетичної творчості // Зібр. Творів: У 50 т. – Т. 31. – С. 45-119.</p> <p>Франко І. Слово про критику // Зібр. Творів: У 50 т. – Т. 30. – С. 214-218.</p> <p>Франко І. З останніх десятиліть 19 віку // Зібр. Творів: У 50 т. – Т. 41.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <p>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / Центр гуманіт. досліджень Львівського держ. ун-ту ім. І. Франка. – Л., 1996.</p> <p>Галич О. А., Назарець В. М., Васильєв Є. М.. Теорія літератури: Підруч. для студ гуманіт. Ф-тів вищ. навч. закл. /О. А. Галич (наук. ред.). – К.: Либідь, 2005.</p> <p>Євшан М. Вибране: Літературна критика. Публіцистика. Листи / Упоряд. Є. Баран, О. Баган, М. Комариця; передм. О. Багана. Івано-Франківськ; 2020.</p> <p>Літературознавчий словник-довідник. – Київ, видавничий цент «Академія», 2007.</p>

	<p>Терміносистеми сучасного літературознавства: досвід розробки і проблеми: Науковий семінар / За редакцією Романа Гром'яка. – Тернопіль, 2006. Ушкалов Л. Що таке українська література: есеї. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2015.</p>
<p>Тривалість курсу</p>	<p>семестр 1</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>«Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу» – дисципліна за вибором, ЄКТС 4, загальна кількість годин – 120 (16 лекційних/16 практичних, 88 для самостійної роботи). Курс «Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу» завершується семестровим заліком.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предмет та методи вивчення дисципліни «Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу», її понятійний апарат • жанрову систему літературної критики • теоретичний та практичний матеріал зазначених тем • національні літературно-критичні школи та літературних критиків • літературознавчі терміни, вміти застосовувати їх у професійній діяльності • як ведеться пошук, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати та осмислювати літературознавчі праці • опрацьовувати наукову бібліографію та першоджерела • працювати з художнім текстом, писати есеї та рецензії на твір за вибором • оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення • упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами • доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються • застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань

	<ul style="list-style-type: none"> • застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі • характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації • дотримуватись правил академічної доброчесності
Ключові слова	Літературна критика, літературно-критична стаття, літературно-критична думка XIX – XX століття, есей, рецензія, терміносистема, дискурс, письменник vs літературний критик.
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Семестровий залік (1 семестр)
Пререквізити	До вивчення дисципліни залучаються курси «Вступ до літературознавства», «Історія української літератури», «Історія словацької літератури», «Історія сербської літератури», «Історія чеської літератури».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Для вивчення дисципліни « Літературно-критичні практики слов'янського дискурсу » застосовуються історико-літературний, порівняльно-історичний, текстологічний підходи. Використовується словесний метод (лекція, розповідь-пояснення, бесіда) із залученням допоміжних наочних методів (демонстрація, презентація, ілюстрація). Лекції будуються на основі методу аналізу та методу проблемного викладу . Під час практичних занять ведеться розповідь, дискусія, пояснення, застосовується інформаційно-ілюстративний, проблемно-пошуковий та творчий метод . Використовується робота з усією групою.
Необхідне обладнання	Комп'ютер та проєктор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Підсумковий контроль передбачений у формі семестрового заліку через виставлення оцінки за результатами поточної успішності. Оцінювання поточної успішності проводиться за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Бали за поточну успішність нараховуються так:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідь на практичному занятті – <i>мах 5</i> балів за один виступ (загалом 40 балів). 2. Письмові роботи у формі есе та рецензії – <i>мах 10</i> балів за одну роботу (загалом 20 балів). 3. Презентація (тема 2, 12, 16 – на вибір) – <i>мах 10</i> балів за одну презентацію (загалом 10 балів). 4. Підсумковий модуль (письмовий тест) – 30 балів.
Питання на залік	<ol style="list-style-type: none"> 1. Літературна критика як одна із галузей літературознавства, її предмет та завдання. 2. Літературно-критичний дискурс. 3. Літературно-критичні жанри. 4. Літературно-критичний аналіз як спосіб вивчення художнього тексту. 5. Літературно-критичні часописи та журнали. 6. Практика створення та використання літературно-критичних порталів. 7. Українська літературна критика в іменах. 8. Вхідження І. Франка в літературну критику. 9. Літературно-критичні праці Івана Франка. 10. . Літературно-критична діяльність братів Барвінських. 11. Інтерпретативний метод Олександра Бойченка. 12. Рецензії та огляди Тетяни Трофименко. 13. Феномен тривіальної (масової) літератури. 14. Феміністична критика та спроби її класифікації.
Опитування	Вивчення курсу передбачає участь у дискусії на практичних заняттях (індивідуальні відповіді). Змістовий модуль 1 завершується письмовою роботою (есеєм). Змістовий модуль 2 завершується написанням рецензії.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. /дата год./	Тема, план, короткі тези	Форма діяльно сті (занятт я)	Література	Завдання, год.	Термі н вико нання
I сем.	Модуль 1				
1 т. 2 год.	Літературна критика як одна із галузей літературознавства, її предмет та завдання. Літературно-критичний дискурс. Письменник vs літературний критик. Огляд літературно-критичних жанрів. «Золоті письменники України». Некритичний критик.	лекція	Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. – Прага, 1925. К., 1998. Гнатюк М. Літературна критика, її предмет і завдання // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер.: Філологічна. – 2008. –Вип. 10. – С. 271-281. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця XIX століття): Посіб. для студ. гуманіт. ф-тів вищ. навч. закл. – Тернопіль, Підручники і посібники, 1999. Літературознавчий словник-довідник. – Київ, видавничий цент «Академія», 2007. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики. – К., 2010. Терміносистеми сучасного літературознавства: досвід розробки і проблеми: Науковий семінар / За редакцією Романа Гром'яка. – Тернопіль, 2006.	Опрацювання літературознавчих термінів дисципліни, понятійного апарату із використанням словника літературознавчих термінів (5).	Упро довж семес тру
2 т. 2 год.	Літературна критика – університетська академічна дисципліна. Учасники літературно-критичного дискурсу (19-20 століття). Аналіз літературно-критичних жанрів. Фахові риси літературного критика.	пр.	Агеева В. (упорядник). Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття – Смолоскип, 2016. Гординський Я. Літературна критика підсоветської України. Л.; К., 1939. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. У трьох книгах. Книга перша: Навч. посібник / Упоряд.	Учасники літературно-критичного дискурсу в Україні, Польщі, Сербії, Словаччині та Чехії (6).	

			П. М. Федченко, М. М. Павлюк, Т. В. Бовсунівська; за ред. П. М. Федченка. – К.: Либідь, 1996.		
3 т. 2 год.	Літературна критика: теорія та практика. Тріада <i>автор-текст-читач</i> . Іntenції автора та інтенціональність тексту (Віра Меньок). Інтерпретативні дослідницькі методики. Критерії відбору творів. Канонічність в літературі.	лекція	Льницький М. Критики і критерії. – Л., 1998. Меньок В. Взаємини інтенцій автора та інтенціональність і тексту (до постановки проблеми) // Питання літературознавства, 2002. Вип. 9. – С. 34-46. Павлишин М. Канон та іконостас. – Київ, Час, 1997.	Формування критеріїв відбору художніх творів на прикладах національних літератур (5).	
4 т. 2 год.	Якість художнього твору: автор, художній твір, критерії оцінки, літературно-критичний аналіз як способи вивчення художнього тексту (І. Капраль). Художній твір (за вибором студента).	пр.	Капраль І. Якість художнього твору: між літературно-критичним аналізом і редакторською оцінкою // Поліграфія і видавничча справа, ЛАК. – 2016/2. – С. 217-225.	Літературно-критичний аналіз художнього твору за власними критеріями (6).	
5 т. 2 год.	Літературно-критичні майданчики України. Журнал «Дзвін» (1990, раніше «Жовтень», 1940), часопис «Критика» (1997), «Березіль» (раніше «Прапор», 1956), академічний науково-теоретичний журнал «Слово і Час». «Форум Видавців»/«Book Forum». Український книжковий вебпортал про сучасну українську та зарубіжну літературу ЛітАкцент (рубрика «Культкритики») (2007).	лекція	Лебединцева Н. Українська літературна критика: зміна горизонтів // Наукові праці. Науково-методичний журнал. – Т. 70. Вип. 57. Філологія. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2007. – С. 20-23.	Літературно-критичні часописи та журнали. Підготувати огляд (5).	
6 т. 2 год.	Польські, сербські, словацькі та чеські літературно-критичні видання. Практика створення літературно-критичних порталів в Польщі, Сербії, Словаччині та Чехії.	пр.		Практика створення літературно-критичних порталів в Україні, Польщі, Сербії, Словаччині та Чехії (6).	
7 т. 2 год.	Українська літературна критика в іменах. Вхідження І. Франка в українську літературну критику. Літературно-критичні праці. І. Франко про літературно-критичну діяльність братів Володимира, Олександра та Осипа Барвінських.	лекція	Кравець О. Володимир, Олександр та Осип Барвінські в контексті літературного процесу України кінця ХІХ – початку ХХ століття. Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. – Львів, 1998. – 20 с. Франко І. Література, її завдання і найважливіші ціхи // Збір. Творів: У 50 т. – Т. 3.	Становлення української літературної критики. Дослідники, монографії, літературно-критичні статті (5).	

			Франко І. Із секретів поетичної творчості // Збір. Творів: У 50 т. – Т. 31. – С. 45-119. Франко І. Слово про критику // Збір. Творів: У 50 т. – Т. 30. – С. 214-218. Франко І. З останніх десятиліть 19 віку // Збір. Творів: У 50 т. – Т. 41.		
8 т. 2 год.	Іван Франко про слов'янських письменників (на основі літературно-критичних статей) (за вибором студента).	пр.		І. Франко. Літературно-критична стаття (на вибір) (6).	
9 т. 2 год.	Жартома а чи всерйоз. Літературно-критичні техніки Олександра Бойченка «Щось на кшталт шатокуа» (2003), «Шатокуа плюс» (2004), «Мої серед чужих»: Читацький путівник для дітей старшого шкільного та молодшого студентського віку» (2012).	лекція	Бойченко О. Мої серед чужих. – Чернівці, 2012. Бойченко О. Шатокуа плюс. – Львів, 2004. Щось на кшталт шатокуа. – Івано-Франківськ, 2003.	Ознайомитись з літературно-критичними виступами О. Бойченка (5).	
10 т. 2 год.	Майстер-клас від Олександра Бойченка. Як писати рецензію на книжку? Майстерність літературно-критичного есею (за вибором студента).	пр.	Ушкалов Л. Що таке українська література: есеї. – Л.: Видавництво Старого Лева, 2015.	Майстерня критики. Рецензія або есей (на вибір) (6).	
11 т. 2 год.	Літературна критикиня Тетяна Трофименко. #окололітературне: усе, що ви хотіли знати про сучасну українську літературу (2019). Рецензії та огляди. Хронологічний зріз літературного процесу за десять років – складність та розмаїтість.	лекція	Трофименко Т. #окололітературне: усе, що ви хотіли знати про сучасну українську літературу – Х., Віват, 2019. – 288 с.	Рецензії та огляди Тетяни Трофименко (5).	
12 т. 2 год.	Літературно-критичний огляд польської, сербської, словацької та чеської літератури за останнє десятиліття. <i>Автор – текст – читач.</i>	пр.		Літературно-критичний огляд національних літератур за останнє десятиліття (6).	
13 т. 2 год.	Феномен тривіальної (масової) літератури як предмет наукових дискусій. Термінологічна варіативність в українському та зарубіжному літературознавстві. Літературна критика про тривіальну (масову) літературу. Поняття «бестселер».	лекція	Філоненко С. Місія здійсненна: популярна література у статті критики: літературно-критичні статті. – Мелітополь, 2017. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс/гендер/жанр. – Донецьк, 2011.	Літературно-критичні дискусії про масову літературу (на матеріалі національних літератур) (5).	
14 т. 2 год.	Літературно-критичний огляд тривіальної літератури в Польщі, Сербії, Словаччині та Чехії. Що робить книгу «бестселером». Дефініції «бестселерів». Різноманітні рейтинги та топи.	пр.		Вивчаємо феномен «бестселера». Топ 10 літературних творів (6).	

15 т. 2 год.	Феміністична критика та спроби її класифікації. Теоретичне визначення феміністичної критики в українському літературознавстві. «Чи потрібна українському літературознавству феміністична школа?» (Соломія Павличко). Літературні критикині Віра Агеєва, Ніла Зборовська.	лекція	Зборовська Ніла. Феміністичні роздуми: На карнавалі мертвих поцілунків. – Л.: Літопис, 1999. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997.	Ознайомитись із феміністичним літературно-критичним дискурсом, опрацювати тематичні праці (5).	
16 т. 2 год.	Вивчення феміністичної критики в Польщі, Сербії, Словаччині та Чехії. Тенденції феміністичної критики у зазначених країнах. Персоналії.	пр.		Феміністична критика в персоналіях (6).	